

Logos

Utredningsrapport

Namn

Datum
08.12.2021

Skola/Institution
Lejonsskolan

1. Personalia och kortfattat om Logos

Namn	Klass/Nivå/Årskurs	Testdatum	Födelsedatum
	3	08.12.2021	2012-03-29
Skola/Institution	Uppgiftsdel	Vald norm	
Lejonsskolan	3–5	Klass 3	

Logos är ett omfattande diagnostiskt test för kartläggning av läsförmåga och de många delfärdigheterna som läsförmågan bygger på. Den version av Logos som används här består av 18 deltester som kartlägger språkförståelse, läsflyt, ordigenkännande och avkodningsfärdighet samt en rad olika delfärdigheter.

Logos mäter både grad av korrekthet och tidsåtgång. I presentationen av testresultaten för de flesta deltesterna uppges följande tre mått för elevens poäng: korrekthet, tidsåtgång och effektivitet. Effektivitetspoängen är ett kombinerat mått för korrekthet och tidsåtgång.

2. Bakgrundsinformation

Jag har träffat Kalle för en läs- och skrivutredning. Syftet med utredningen är att få veta mer om Kalles läs- och skrivförmåga för att kunna planera de pedagogiska insatserna. Kartläggningen skedde på Lejonströmsskolan under december månad 2021. Varje testtillfälle varade cirka 20-40 minuter.

Vid utredningstillfället är Kalle 9:8 år och går i årskurs 3.

Information från skolan

Klassläraren beskriver att Kalle fått kämpa med avkodningen under sina skolår. I den tidiga läsinlärningen lärde sig Kalle bokstavsljuden relativt tidigt. Korta ord gick även bra att ljuda samman. Läsningen upplevs trots det som långsam och ansträngande. Under den sista månaden har klassläraren upplevt att Kalle har utvecklat sitt läsflyt. Kalle rättar sig själv när han läser fel. Kalle har från årskurs 1 i perioder fått riktade intensiva insatser, både i skolan av speciallärare och hemma. Insatserna har syftat till att förbättra läsflytet och har främst omfattat upprepad läsning med böcker från Lëshoppet och läslistor från Lexplore. Insatserna har gett resultat, men inte i den grad som förväntats.

Kalle förväntas nå målen i svenska men med liten marginal. När det gäller skrivandet finns en farhåga att Kalle inte når målet. Klasslärare upplever att Kalle har svårt att få ner sina tankar på papper/på datorn, trots att idéerna är goda. Kalle tar många pauser när han skriver, texterna saknar ofta en röd tråd och det är svårt att hänga med i det som händer. Handstilen är också otydlig.

Klasslärare upplever att Kalle har god språkförståelse (även läsförståelse) och att han har ett bra ord- och begreppsörråd. Kalle är stark i övriga skolämnen så som matematik, no/so, idrott.

När Kalle började skolan hade han stora koncentrationssvårigheter. Det har blivit bättre genom åren, men Kalle har fortfarande svårt att sitta still. Han håller ofta på med två saker samtidigt och har haft hjälpmedel som tyngdtäcke, sittkudde och bordsskärm. Klasslärare upplever att bristen på fokus och uthållighet tidigare var ett hinder för Hugo, men att det inte längre är det. I årskurs tre har Kalle därför inte haft samma behov av hjälpmedel. Han har dock en "tuggis" att bita på och klassläraren har alltid Kalle i åtanke vid nya placeringar i t.ex. klassrummet. Kalle kan numera lyssna aktivt och är delaktig genom att räcka upp handen.

Information från hemmet

Vårdnadshavare beskriver att de redan tidigt i läsinläringen såg Kalles svårigheter att läsa. De upplever att Kalle ibland gissar och fyller i ord själv. Småord som den/det, han/hon läses ofta fel, medan längre ord läses mer korrekt. Den senaste tiden har de upplevt att läsningen gått framåt. Hemma har de också läst mycket för Kalle och han har även fått läsa för dem. De ser också att stavningen är svår. Mamma berättar att hon känner igen sig i Kalle och hon också fått kämpa med läsningen och fortfarande har svårt med stavning. I familjen finns ingen dyslexidiagnos.

Vårdnadshavare lyfter fram att Kalle är stark muntligt och duktig på att återberätta. De upplever att han har bra minne och är intresserad av att lära sig saker. Kalle gillar att ta reda på "små" fakta exempelvis fakta från Guinnes rekordbok. Han upplevs även som stark i matematik.

Vårdnadshavare beskriver hur Kalles koncentrationssvårigheter varit svåra, men att de från år till år förbättrats ("100% skillnad år från år"). De upplever att Kalle behöver något att pilla på.

Kalles självbild beskriver de som okej. Kalle tänker mycket och kan ibland, när han är trött, bli ängslig över saker. Kalle är öppen och pratar gärna. Vårdnadshavare upplever att han hör och ser allt och att han har full koll.

Information från elev

Kalle uttrycker att han trivs bra i sin klass och att han har flera kompisar. Kalle upplever att det mesta går bra i skolan. Hans starka sidor är matematik och engelska. Hans egen förklaring till det senare, är att han möter mycket engelska på youtube och i spel. Förutom engelska, så är även idrott ett favoritämne.

Kalle upplever inte att han behöver hjälp med något särskilt. När det gäller läsningen är han medveten om att det är lite svårt ibland och säger att han brukar välja lätta böcker att läsa. Han berättar också att han brukar lyssna när mamma läser och även läsa lite hemma. Han tycker att det går bra att skriva. När han skriver på datorn brukar han använda sig av funktionen "ordförslag" för att stavningen ska bli rätt. Han tycker att det går lika bra att skriva för hand som på dator.

Kalle upplever att det är god arbetsro i klassrummet och att han kan koncentrera sig.

3. Presentation av testresultaten

Resultaten uppges i percentiler. En percentil anger procentandelen av normeringsgruppen som hade lika bra eller sämre resultat än eleven. På de flesta deltesterna innebär en procent över percentilvärdet 30 att eleven inte har svårigheter. Ett percentilvärde mellan 15 och 30 innebär att eleven har måttliga svårigheter, medan svårigheterna är betydande om percentilen är under 15. Gränsvärdena måste tolkas med försiktighet och en helhetsmässig utvärdering av elevens samlade resultat är avgörande för en adekvat bedömning och slutsats.

Resultat angivna som percentiler

	Korrekthet	tidsåtgång	Effektivitet
1. Muntlig reaktionstid			
2. Manuell reaktionstid			
3. Ordläsning	21	45	35
4. Fonologisk avkodning	29	44	37
5. Ortografiskt igenkännande	19	21	18
6. Bokstavsläsning		39	
7. Grafem–fonem-omkodning	98	49	86
8. Fonemsyntes	70*	38*	53*
9. Fonemanalys	48	62	64
10. Fonologiskt korttidsminne	67		
11. Att skilja mellan ord och homofona nonord	52	50	49
12. Visuell analys	92	53	74
13. Fonologisk diskriminering	44	100	100
14. Snabb benämning av objekt		78	
15A. Läsflyt	23	24	23
B. Läsförståelse	37		
16. Hörförståelse	95		
17. Begreppsförståelse	91		
18. Diktamen	7		

Tom ruta innebär att det inte finns någon percentil för variabeln.

*Deltest 8 genomfördes vid två tillfällen p.g.a. handhavandefel av kopplingen av tangentbordet vid första tillfället. Resultat i utredningen är därför från andra testtillfället.

Reaktionstid

Deltest 1. Muntlig reaktionstid

Eleven ser en tärning på skärmen. Tärningen visar en eller två prickar. Eleven ska så snabbt som möjligt ange antalet prickar.

Kalles reaktionstid var snabbare än genomsnittet (514 ms, snitt: 615). Korrektheten var högre än genomsnittet (100%, snitt: 96,4).

Deltest 2. Manuell reaktionstid

Eleven får se en pil på skärmen. Pilen pekar antingen mot vänster eller höger. Eleven trycker på Z- eller M-tangenten för att ange riktningen.

Kalles reaktionstid var snabbare än genomsnittet (401 ms, snitt 496). Korrektheten var lägre än genomsnittet (86,67, snitt: 96,72).

Samlad utvärdering av reaktionstid

Testerna måste tolkas med försiktighet, men resultatet tyder på att Kalles generella bearbetningshastigheten ligger inom eller något över förväntad resultat för åldersgruppen.

Ordläsning

Tre deltester kartlägger förmågan att läsa enskilda ord. Enskilda ord kan läsas med hjälp av fonologisk strategi eller ortografisk strategi. De samlade resultaten från deltesterna 3, 4 och 5 kommer att ge information om vilken avkodningsstrategi som är Kalles huvudstrategi och hur väl denna behärskas.

Fonologisk avkodning och ortografisk avkodning

- ☞ Fonologisk avkodning innebär att kunna koppla samman bokstävernas form och språkljud och ljuda samman dem till ord. För att testa förmågan används även nonsensord. Eleven kan då inte nyttja tidigare erfarenheter av ordet i avkodningen.
- ☞ Ortografisk avkodning innebär att kunna läsa orden som helheter. Orden eller delarna av orden finns inlagrade och känns igen utifrån till exempel morfem. Ortografisk läsningen frigör resurser som kan användas till förståelse och är grunden för god läsförmåga.

Deltest 3. Ordläsning

Eleven skall läsa enskilda ord på skärmen.

Kalle befinner sig på 35-percentilnivå för effektivitet. Eleven befinner sig på 21-percentilnivå för korrekthet och på 45-percentilnivå för tidsåtgång.

Komplettering

Testet från Logos kompletterades med ett test från LäST. *Eleven skall läsa två listor med ord på tid (45 sek/lista).*

Kalle läste 89 ord inom utsatt tid, varav 81 ord lästes ut korrekt (LäST, avkodning ord, percentil 25).

Komplettering

Eleven får även läsa grupper med ord, med varierad ordlängd och komplexitet. Läsningen bedöms kvalitativt. När använder eleven fonologisk avkodning och när sker avkodningen ortografiskt? Vilka ord läser eleven korrekt och hur långa är de? Eleven får även skatta sin egen läsning.

Kalle klarade att läsa 3 bokstavsord med konsonantanhopningar i början och slutet av ordet ortografiskt (*dra och öst*). Ord med konsonantanhopningar i början och slutet ljudade han sig i huvudsak igenom (**svans**, **kramp**). Ord med supradentaler, där tungan dras bakåt och tungspetsen trycks mot gommen (-rn, -rd, -rt, -rl, -rsk,- rst) lästes ofta fel (största läses störta, torskar lästes troskar och kvarten lästes kvadraten). Vokalljuden vållade svårigheter när Kalle skulle läsa ord med en eller två konsonanter (slipa läses slippa, knakar läses knackar, lössen läses lösen). Kalle kastade även om bokstäver (inbjöd lästes inböjd, plast lästes plats, korpen lästes kroppen). Förstavelser (anledning, förtroende) och sammansatta ord (bilplats, skrubbsår) var mycket krävande.

Kalles uppskattning av hur svåra orden var stämde väl med min upplevelse (Maj- Gun Johansson, Avläsning ord).

Resultatet från de olika deltesterna visar måttliga svårigheter med ordläsning.

Bedömning och utvärdering

Kalle läste med god hastighet (percentil 45), men hade en lägre percentil när det gäller korrekthet (percentil 21). Långa ord läste han med högre korrekthet (percentil 36) än korta ord (percentil 12). Svårigheten med korrekthet i korta ord kan utifrån de ord som lästes fel, härledas till betoning av vokalljudet (exempelvis tak lästes tack). Percentilen i korrekthet var högre när Kalle läste komplexa ord (percentil 29) än enkla ord (percentil 18), vilket kan förklaras av Kalle noggrant ljudade sig igenom de mer komplexa orden.

Kalle klarade att läsa 3 bokstavsord med konsonantanhopningar i början och slutet av ordet ortografiskt (*dra och öst*). Ord med konsonantanhopningar i början och slutet ljudade han sig i huvudsak igenom (**svans**, **kramp**). Ord med supradentaler, där tungan dras bakåt och tungspetsen trycks mot gommen (-rn, -rd, -rt, -rl, -rsk,- rst) lästes ofta fel (största läses störta, torskar lästes troskar och kvarten lästes kvadraten). Vokalljuden vållade svårigheter när Kalle skulle läsa ord med en eller två konsonanter (slipa läses slippa, knakar läses knackar, lössen läses lösen). Kalle kastade även om bokstäver (inbjöd lästes inböjd, plast lästes plats, korpen lästes kroppen). Förstavelser

(anledning, förtroende) och sammansatta ord (bilplats, skrubbsår) var mycket krävande, då Kalle ljudar sig igenom orden och inte tar stöd av de morfologiska delarna (an-ledning, bil-plats).

Läsfelen från Logos ordläsning samstämmer med den kvalitativa bedömningen utifrån Maj- Gun Johansson, Avläsning ord. I Logos vållade även vokalljuden i ord med en eller två konsonanter svårigheter (vann lästes van, tak lästes tack). Även omkastning förekom (slak lästes skala).

Deltest 4. Fonologisk avkodning

Eleven ombeds att läsa ett antal nonsenord. Orden är inte riktiga ord, utan ord utan betydelse. Nonsensord-läsning förutsätter användning av fonologisk avkodningsstrategi.

Kalle befinner sig på 37-percentilnivå för effektivitet. Kalle befinner sig på 29-percentilnivå för korrekthet och på 44-percentilnivå för tidsåtgång.

Komplettering

Testet från Logos kompletterades med ett test från LäST. *Eleven skall läsa två listor med ord på tid (45 sek/lista).* Kalle läste 52 nonord inom utsatt tid, varav 40 nonord lästes ut korrekt (LäST, avkodning nonord, percentil 30).

Sammanfattningsvis visar resultaten att Kalle har måttliga svårigheter med fonologisk ordavkodning.

Bedömning och utvärdering

Kalles percentil är lägre när det gäller korrekthet (percentil 29) i jämförelse med hastighet (percentil 44). Kompletteringen med LäST visar även att en 12 av 52 ord lästes felaktigt. Korta ord läste Kalle med hög korrekthet (percentil 100) och långa ord med lägre korrekthet (percentil 22). Effektiviteten för de långa orden var också lägre än för övriga ord (percentil 24). Hastigheten för de korta orden hade en lägre percentil (29) än de långa orden (37).

Deltestet visar att Kalle kan avkoda korta ord korrekt. Läsfelen i de längre orden karakteriseras av omkastning av bokstäver och utelämnande eller tillagd bokstav (reidårö lästes redå, skjåluto lästes skuåluta). Detta tyder på brister i den fonologiska avkodningen.

Deltest 5. Ortografiskt igenkännande

Eleven skall läsa ord med mycket kort presentationstid (0,2 sekunder). Uppgiften förutsätter användning av ortografisk avkodningsstrategi.

Kalle befinner sig på 18-percentilen för effektivitet. Kalle befinner sig på 19-percentilnivå för korrekthet och i 21-percentilnivå för tidsåtgång.

Resultatet visar måttliga svårigheter med ortografiskt igenkännande.

Rapporten är skriven av Pia

Bedömning och utvärdering

Korta ord kunde Kalle läsa med god korrekthet (percentil 100). Korrektheten (percentil 13) och effektiviteten (percentil 5) för långa ord, visar att den ortografiska igenkänningen brister.

Vissa läsfel som Kalle gör samstämmer med den kvalitativa bedömningen som genomfördes som komplettering till deltest 3: vokalljuden i ord med en eller två konsonanter (kyrkan lästes krykan och krykan) och omkastning av bokstäver (började lästes björden).

Samlad bedömning av avkodningsfärdighet

Kalle har sedan årskurs ett fått riktade intensiva insatser i perioder för att utveckla avkodningen och att läsa med flyt. Kalles avkodningen är ännu inte automatiserad och den samlade bedömningen är att Kalle har måttliga svårigheter. Kalles huvudstrategi är fonologisk avkodning. Den fonologiska avkodningen av nonsensord ligger något högre i effektivitet (percentil 37) än ordavläsning (percentil 35). Den ortografiska igenkänningen (percentil 18) ligger lägre än den fonologiska och ordavkodningen.

I den fonologiska avkodningen är Kalles svårigheter i huvudsak kopplade till ordavkodningsfel. I läsningen av nonord och ord är tidsåtgången god (percentil 44 respektive 45), medan korrektheten ligger lägre (percentil 29 respektive 21). I den ortografiska igenkänningen är skillnaden mellan effektivitet (percentil 18), korrekthet (19) och tidsåtgång (21) marginell.

Kalle klarade att läsa 3 bokstavsord med konsonantanhopningar i början och slutet av ordet ortografiskt (*dra och öst*). Ord med konsonantanhopningar i början och slutet ljudade han sig i huvudsak igenom (*svans, kramp*). Ord med supradentaler, där tungan dras bakåt och tungspetsen trycks mot gommen (-rn, -rd, -rt, -rl, -rsk, -rst) lästes ofta fel (största läses störta, torskar lästes troskar och kvarten lästes kvadraten). Vokalljuden vållade svårigheter när Kalle skulle läsa ord med en eller två konsonanter (slipa läses slippa, knakar läses knackar, lössen läses lösen). Kalle kastade även om bokstäver (inbjöd lästes inböjd, plast lästes plats, korpen lästes kroppen). Förstavelser (anledning, förtroende) och sammansatta ord (bilplats, skrubbsår) var mycket krävande då Kalle ljudar sig igenom orden och inte tar stöd av de morfologiska delarna (an-ledning, bil-plats).

Kalles styrka i fonologisk bearbetning och ordförråd/ordförståelse kan gynna den fortsatta läsutvecklingen. Vid läsande av text kan Kalle dra nytta av sin goda språkförståelse. Kontextuella ledtrådar i längre texter kan delvis kompensera för felläsningar och underlätta avkodningen för Hugo. I årskurs fyra kan längre mer krävande texter i t.ex. so/no bli en utmaning. Det är därför viktigt att följa upp hur Kalle klarar sådana texter och ge alternativ som ljudfiler om behov finns.

Delfärdigheter

Deltest 6. Bokstavsläsning

Eleven skall namnge en rad enskilt presenterade bokstäver.

Kalle benämnde alla bokstäverna korrekt (percentil 100) och befinner sig på 39-percentilnivå för tidsåtgång. Resultatet visar inga svårigheter med bokstavskunskapen.

Bedömning och utvärdering

Kalle benämnde alla bokstäver korrekt och tidsåtgången är inom förväntad nivå för åldersgruppen. Säker bokstavskunskap är en förutsättning för både fonologisk och ortografisk avkodning.

Deltest 7. Grafem–fonem-omkodning

Eleven får se en rad grafem, både bokstäver och bokstavsgrupper och skall sedan ange motsvarande fonem (bokstavsljud).

Kalle befinner sig på 86-percentilnivå för effektivitet. Kalle befinner sig på 98-percentilnivå för korrekthet och på 49-percentilnivå för tidsåtgång. Resultatet visar inga svårigheter med grafem–fonem-omkodning.

Bedömning och utvärdering

Kalles resultat visar god kunskap om grafem- och fonemkopplingen, vilket är en förutsättning för bygga upp exakta ortografiska identiteter för ord. En av uppgifterna läste Kalle fel. Grafemen "tr" lästes /r/.

Deltest 8. Fonemsyntes

Eleven får lyssna till ett antal fonem (bokstavsljud) och skall sammanfoga dessa till ett ord.

Testet genomfördes vid två tillfällen p.g.a. handhavandefel av testledaren. Resultatet är från testtillfälle 2. Kalle befinner sig på 53-percentilnivå för effektivitet. Kalle befinner sig på 70-percentilnivå för korrekthet och på 38-percentil för tidsåtgång. Resultatet visar inga svårigheter med fonemsyntes.

Deltest 9. Fonemanalys

Eleven ombeds att ange första fonemet eller alla fonemen (bokstavsljud) i ett ord.

Kalle befinner sig på 64-percentilnivå för effektivitet. Eleven befinner sig på 48-percentilnivå för korrekthet och på 62-percentilnivå för tidsåtgång. Resultatet visar inga svårigheter med fonemanalys.

Samlad värdering av fonemsyntes och fonemanalys

Rapporten är skriven av Pia

Kalles resultat visar att han både kan urskilja fonem i ord (fonemanalys) och sätta samman ljud till ord (fonemsyntes). Förmågan att kunna urskilja fonem i ord är en förutsättning för stavning av ljudenligt stavade ord. Förmågan att sätta samman ljud till ord är en grundläggande kunskap som krävs för att behärska den fonologiska ordavkodningen.

Deltest 10. Fonologiskt korttidsminne

Eleven ombeds att återge en angiven sifferrad. Uppgifterna har stigande svårighetsgrad och endast korrekthet mäts.

Kalle befinner sig på 67-percentilnivå. Resultatet indikerar inga svårigheter med fonologiskt korttidsminne.

Bedömning och utvärdering

Gränsen för antalet enheter Kalle kunde hålla i minnet var fyra. Vid fem enheter föll en enhet bort.

Korttidsminnets uppgift är hålla information i minnet under kortare tid. Det är viktigt i samband med avkodningen, eftersom ett begränsat korttidsminne kan medföra att eleven har svårt att minnas ljudstrukturer i ord och meningar (t.ex. att minnas början av ett ord när man kommer till slutet). Kalles förmåga att kunna hålla enheter i minnet kan på så sätt bidra till förmågan att kunna sammanfoga ljud till ord (fonemsyntes). För att avkodningen ska bli mindre krävande för Kalle är det betydelsefullt att utveckla den morfologiska medvetenheten (att ord är uppbyggda av morfem). Ett ord som sandig kan då delas upp i två enheter (sand-ig) istället för sex (s-a-n-d-i-g).

Deltest 11. Att skilja mellan ord och homofona nonord

Deltestet kartlägger ortografiskt igenkännande. Eleven får se två ord på skärmen och skall ange vilket ord som är korrekt stavat.

Kalle befinner sig på 49-percentilnivå för effektivitet. Kalle befinner sig på 52-percentilnivå för korrekt lösta uppgifter och på 50-percentilnivå för tidsåtgång. Resultatet visar inga svårigheter.

Bedömning och utvärdering

Kalle tappade koncentrationen vid något tillfälle och behövde påminnas om att hålla blicken på skärmen. Bedömningen är att testet kunde genomföras på ett bra sätt trots detta. Ortografisk igenkänning är en enklare uppgift än att i diktamen (deltest 18) kunna återge den ortografiska avkodningen genom rättstavning samt att kunna läsa ord och återge dem muntligt (deltest 5). De fel Kalle hade bestod i huvudsak i att han uppfattat nonsensord av typen fonologiskt ljudenlig stavning som korrekt (åch istället för och, vickti istället för viktig och järna istället för hjärna).

Deltest 12. Visuell analys

Eleven skall avgöra huruvida två bokstavsraden, med stor grad av visuell likhet, är identiska eller olika.

Kalle befinner sig på 74-percentilnivå för effektivitet. Kalle befinner sig på 92-percentilnivå för korrekt lösta uppgifter och på 53-percentilnivå för tidsåtgång. Resultatet visar inga svårigheter.

Bedömning och utvärdering

Kalle svarade rätt på uppgift 2 och 3, men ropade till och sa att han råkade trycka fel. Korrektheten är högre (percentil 92) än tidsåtgången (percentil 53), vilket kan tyda på att Kalle jämfört en bokstav i taget och kan urskilja olikheter med hög säkerhet.

Deltest 13. Fonologisk diskriminering

Eleven skall avgöra huruvida två auditivt presenterade ord (t.ex. bult – pult) är identiska eller olika. Eleven behöver inte veta hur ordet stavas, utan ska bara lyssna.

Kalle befinner sig på 100-percentilnivå för effektivitet. Kalle befinner sig på 44-percentilnivå för korrekthet och på 100-percentilnivå för tidsåtgång.

Resultaten visar inga svårigheter med fonologisk diskriminering.

Bedömning och utvärdering

Kalles resultat visar att han kan höra skillnaden på språkljud, vilket gynnar möjligheten att tillgodogöra sig en fonologisk avkodningsstrategi. En svag färdighet i fonologisk diskriminering kan medföra svårigheter med fonemsynthes, fonemanalys och fonologiskt korttidsminne.

Deltest 14. Snabb benämning av kända objekt

Eleven skall benämna en serie med bilder med kända föremål. Endast tidsåtgång registreras.

Kalle befinner sig på 78-percentilnivå.

Resultatet visar inga svårigheter med snabb benämning av kända föremål.

Bedömning och utvärdering

Kalle återgav bilderna i ett jämnt tempo. Resultatet tyder på att Kalle kan plocka fram välkända ord i sitt långtidsminne för ord (lexikon).

Läsflyt, läsförståelse, skriva och stavning

Deltest 15. Läsflyt och läsförståelse

A. Läsflyt: Eleven läser en text och svarar på frågorna i texten. Läsflyt hänvisar till antal korrekt lästa ord per minut.

Kalle befinner sig på 23-percentilnivå. Kalle läser 54 ord korrekt per minut, medan genomsnittet för denna nivå är 84. Eleven befinner sig på 23-percentilnivå för korrekt lästa ord och på 24-percentilnivå för tidsåtgång. Resultatet indikerar måttliga svårigheter med läsflyt.

B. Läsförståelse: Kalle svarar rätt på 80 procent av frågorna, medan genomsnittet för denna nivå är 85 procent. Det innebär att eleven befinner sig på 37-percentilnivå. Eleven har inga svårigheter med läsförståelse.

Bedömning och utvärdering

Kalles läsning upplevs ansträngande. Den fonologiska avkodningen dominerar och flera felläsningar förekommer. Kalle tar hänsyn till punkt och kommatecken i läsningen, men den ansträngande läsningen påverkar intonationen som är bristfällig. När Kalle blir osäker stannade han upp och läste om och kunde då ganska ofta rätta sig själv. Vanliga felläsningar var tillägg, utelämnande och förväxlingar av bokstäver (armar lästes armarna, springa lästes spring, halkade lästes handlade, såphal lästes såphåla).

Kalle upplevdes ha god förståelse för textens innehåll. Hans svar på frågorna var detaljerade. De frågor (3 stycken) som han svarade fel på kan härledas till brister i avkodningen.

Exempel: I texten tar en fiskare fram en krok (Kalle läste korken). Därefter halade (Kalle läste haltade) mannen in pojken som höll på att drunkna. Två av frågorna (Varför tog fiskaren fram en krok? Hur fick han tag i Peter?) blir utifrån felläsningarna svåra att ange korrekt svar till. Kalles svårigheter med att avkoda korrekt påverkar på så sätt läsförståelsen sekundärt.

Deltest 16. Hörförståelse

Eleven svarar på frågor som tillhör en uppläst text.

Kalle befinner sig på 95-percentilnivå. Eleven svarade rätt på 93 procent av frågorna, medan genomsnittet för denna nivå är 76 procent korrekta svar. Resultatet visar inga svårigheter.

Deltest 17. Begreppsförståelse

Eleven ombeds att förklara betydelsen av en rad begrepp. Endast korrekthet registreras.

Kalle befinner sig på 91-percentilnivå. Eleven kände till betydelsen av 86 procent av begreppen, medan genomsnittet för normeringsgruppen är 73 procent. Resultatet visar inga svårigheter med begreppsförståelse. Kalle kunde förklara 19 av 22 ord.

Samlad bedömning av läs-, hör- och begreppsförståelse

Kalles språkförståelse bedöms som god. Kalles styrkor är hans ordförråd/ordförståelse, hörförståelse och läsförståelse. Kalle kunde i deltest 17 (begreppsförståelse) förklara orden både genom att använda synonymer, motsatsord och genom att sätta in ordet i ett sammanhang. Hans tydliga beskrivningar visar även på god muntlig uttrycksförmåga.

Kalles styrka i hörförståelse gynnar läsförståelsen, då dessa två förmågor är nära sammankopplade. När Kalle läste gick en stor del av hans kognitiva resurser åt till att arbeta med ordavkodning. Trots det visar Kalle god förståelse för texten. Kalles svårigheter med att avkoda korrekt påverkar dock läsförståelsen sekundärt. De fel som Kalle gjorde är kopplade till felläsningar som gör att det blir svårt att tolka texten korrekt.

Deltest 18. Diktamen

Stavningsfärdighet kartläggs med hjälp av diktamen. Testet mäter endast korrekthet.

Kalle befinner sig på 7-percentilnivå. Eleven klarade 24 procent av orden, medan genomsnittet för denna nivå är 50 procent. Resultatet visar betydande svårigheter.

Komplettering skriva

Eleven får skriva en uppgift från ett äldre Nationellt prov för årskurs 3. Texten är skriven för hand och bedömd av mig. Bedömning har skett utifrån kriterierna i de Nationella proven (NP, bedömningsanvisningar, berättande text, 2020).

Textens organisation och innehåll: Kalles text uppfyller med liten marginal kravnivån för att kunna skriva en berättande text med tydlig inledning, handling och avslutning. (NP, bedömningsanvisningar, berättande text, 2020). Berättelsen är kronologiskt skriven. Kalles berättelse handlar om en utflykt till Kåbdalis. Önskvärt är att handlingen hade utvecklats med ett tydligare problem.

Textens språkliga nivå: Berättelsen är till största del skriven i preteritum. Meningarna består av korta huvudsatser och är uppräknande i sin karaktär. Flertalet meningar inleds med ordet "sen". "sen jik vi upp för den stora baken"

Ändelser används korrekt: "spelade" "baken".

Textens formsida: Kalles text innehåller inga stora bokstäver i början av meningarna och endast en punkt (på slutet). Texten motsvarar därför inte kravnivån för interpunktion ("Eleven kan på mins tre ställen i en text börja en mening med stor bokstav och avsluta med punkt eller frågetecken." Kalle skriver med gemener (två undantag).

Bokstäver som skriv med versaler istället för gemener: P, J

Exempel: sPelade

Rapporten är skriven av Pia

Texten innehåller rättstavade formord men uppfyller inte kravet på 10 rättstavade innehållsord (substantiv, adjektiv, verb, vissa adverb).

Texten uppfyller inte kravnivån utifrån kriterierna i de Nationella proven (*NP, bedömningsanvisningar, berättande text, 2020*).

Samlad bedömning av stavning och skrivförmåga

Kalles resultat från diktamen och stavningen i text visar på betydande svårigheter inom stavning. Kalle visar främst osäkerhet kring dubbelteckning: adress skevs adres, intresse skrevs intrese. En annan feltyp var fonologisk ljudenlig stavning där j-ljudet var återkommande (gjorde skrevs jorde, gömma skrevs jöma). I deltest 11 (att skilja mellan ord och homofona nonord) gick det även, trots ett gott resultat, att se att Kalle uppfattat nonsensord av typen fonologiskt ljudenlig stavning som korrekt (åch istället för och, vickti istället för viktig och järna istället för hjärna).

Kalles stavfel kan kopplas till brister i ortografisk förmåga. I ortografisk förmåga ingår kunskaper om ljudstridig stavning (t.ex. att j-ljudet har flera stavningsvarianter som j, g, hj, lj, dj och gj, att konsonanter dubbeltecknas efter betonad, kort vokal samt stavning av vanliga återkommande morfem.

Svårigheten påverkar både Kalles stavning och hans läsning.

Kalles text uppfyller med liten marginal kravnivån för att kunna skriva en berättande text med tydlig inledning, handling och avslutning. Berättelsen är kronologiskt skriven och till största del skriven i preteritum. Meningarna består av korta huvudsatser och är uppräknande i sin karaktär. Flertalet meningar inleds med ordet "sen". "sen jik vi upp för den stora baken". Kalle skriver med gemener (förutom p och j som skrivs som versal) och handstilen är lätt att tyda. Bokstaven b avslöjar felaktig skrivriktning.

Kalles text innehåller inga stora bokstäver i början av meningarna och endast en punkt (på slutet). Texten motsvarar därför inte kravnivån för interpunktion. Texten innehåller rättstavade formord men uppfyller inte kravet på 10 rättstavade innehållsord.

Texten uppfyller inte kravnivån utifrån kriterierna i de Nationella proven (*NP, bedömningsanvisningar, berättande text, 2020*).

4. Sammanfattning och konklusion

Språklig förmåga (läs-, hör- och begreppsförståelse)

Kalles språkförståelse bedöms som god. Kalles styrkor är hans ordförråd/ordförståelse, hörförståelse och läsförståelse. Kalle kunde i deltest 17 (begreppsförståelse) förklara orden både

genom att använda synonymer, motsatsord och genom att sätta in ordet i ett sammanhang. Hans tydliga beskrivningar visar även på god muntlig uttrycksförmåga.

Kalles styrka i hörförståelse gynnar läsförståelsen, då dessa två förmågor är nära sammankopplade. När Kalle läste gick en stor del av hans kognitiva resurser åt till att arbeta med ordavkodning. Trots det visar Kalle god förståelse för texten. Kalles svårigheter med att avkoda korrekt påverkar dock läsförståelsen sekundärt. De fel som Kalle gjorde är kopplade till felläsningar som gör att det blir svårt att tolka texten korrekt.

Avkodningsförmåga

Kalles avkodningen är ännu inte automatiserad och den samlade bedömningen är att Kalle har måttliga svårigheter.

Kalles huvudstrategi är fonologisk avkodning. I den fonologiska avkodningen är Kalles svårigheter i huvudsak kopplade till ordavkodningsfel. I läsningen av nonord och ord är tidsåtgången god (percentil 44 respektive 45), medan korrektheten ligger lägre (percentil 29 respektive 21).

Kalles resultat visar att han både kan urskilja fonem i ord (fonemanalys) och sätta samman ljud till ord (fonemsyntes). Kalles grundläggande kunskaper inom fonemsyntes och fonemanalys gynnar på så sätt den fonologiska avkodningen.

Kalle har måttliga svårigheter med ortografisk igenkänning. Där är skillnaden mellan effektivitet (percentil 18), korrekthet (19) och tidsåtgång (21) marginell.

Kalle klarade att läsa 3 bokstavsord med konsonantanhopningar i början och slutet av ordet ortografiskt (*dra och öst*). Ord med konsonantanhopningar i början och slutet ljudade han sig i huvudsak igenom (*svans, kramp*). Ord med supradentaler, där tungan dras bakåt och tungspetsen trycks mot gommen (-rn, -rd, -rt, -rl, -rsk, -rst) lästes ofta fel (största läses störta, torskar lästes troskar och kvarten lästes kvadraten). Vokalljuden vållade svårigheter när Kalle skulle läsa ord med en eller två konsonanter (slipa läses slippa, knakar läses knackar, lössen läses lösen). Kalle kastade även om bokstäver (inbjöd lästes inböjd, plast lästes plats, korpen lästes kroppen). Förstavelser (anledning, förtroende) och sammansatta ord (bilplats, skrubbsår) var mycket krävande då Kalle ljudar sig igenom orden och inte tar stöd av de morfologiska delarna (an-ledning, bil-plats).

Kalles styrka i fonologisk bearbetning och ordförråd/ordförståelse kan gynna den fortsatta läsutvecklingen. Vid läsande av text kan Kalle dra nytta av sin goda språkförståelse. Kontextuella ledtrådar i längre texter kan delvis kompensera för felläsningar och underlätta avkodningen för Hugo. I årskurs fyra kan längre mer krävande texter i t.ex. so/no bli en utmaning. Det är därför viktigt att följa upp hur Kalle klarar sådana texter och ge alternativ som ljudfiler om behov finns.

Stavning och skrivförmåga

Kalles resultat från diktamen och stavningen i text visar på betydande svårigheter inom stavning. Kalle visar främst osäkerhet kring dubbelteckning: adress skevs adres, intresse skrevs intrese. En annan feltyp var fonologisk ljudenlig stavning där j-ljudet var återkommande (gjorde skrevs jorde,

Rapporten är skriven av Pia

gömma skrevs jöma). I deltest 11 (att skilja mellan ord och homofona nonord) gick det även, trots ett gott resultat, att se att Kalle uppfattat nonsensord av typen fonologiskt ljudenlig stavning som korrekt (åch istället för och, vickti istället för viktig och järna istället för hjärna).

Kalles stavfel kan kopplas till brister i ortografisk förmåga. I ortografisk förmåga ingår kunskaper om ljudstridig stavning (t.ex. att j-ljudet har flera stavningsvarianter som j, g, hj, lj, dj och gj, att konsonanter dubbeltecknas efter betonad, kort vokal samt stavning av vanliga återkommande morfem).

Svårigheten påverkar både Kalles stavning och hans läsning.

Kalles text uppfyller med liten marginal kravnivån för att kunna skriva en berättande text med tydlig inledning, handling och avslutning. Berättelsen är kronologiskt skriven och till största del skriven i preteritum. Meningarna består av korta huvudsatser och är uppräknande i sin karaktär. Flertalet meningar inleds med ordet "sen". "sen jik vi upp för den stora baken". Kalle skriver med gemener (förutom p och j som skrivs som versal) och handstilen är lätt att tyda. Bokstaven b avslöjar felaktig skrivriktning.

Kalles text innehåller inga stora bokstäver i början av meningarna och endast en punkt (på slutet). Texten motsvarar därför inte kravnivån för interpunktion. Texten innehåller rättstavade formord men uppfyller inte kravet på 10 rättstavade innehållsord.

Texten uppfyller inte kravnivån utifrån kriterierna i de Nationella proven (*NP, bedömningsanvisningar, berättande text, 2020*).

Konklusion och slutsats

Kalles svårigheter inom avkodning är måttliga. Kalle har sedan årskurs ett fått riktade intensiva insatser i perioder för att utveckla avkodningen och att läsa med flyt. Insatserna har i huvudsak varit av karaktären upprepad läsning.

Under de första skolåren hade Kalle koncentrationssvårigheter, vilket kan ha påverkat Kalles inläring. Både klasslärare och föräldrar upplever att detta inte längre påverkar Kalle i någon större omfattning. Under de senaste månaderna har både klasslärare och föräldrar upplevt att Kalles läsning gått framåt.

Kalle har betydande stavningssvårigheter. Kalles svårigheter i stavning kan kopplas samman med Kalles brister i ortografisk förmåga. Kalle stavar fonologiskt ljudenligt. I den ortografiska förmågan ingår kunskap om dubbelteckning, vilket Kalle har svårigheter med både i läsningen och när han ska stava.

En samlad bedömning och utvärdering ger underlag för att dra slutsatsen att Kalle inte har dyslexi, men att hans svårigheter är av karaktären avkodningssvårigheter.

5. Pedagogiska åtgärder

Kalle bör ges möjlighet att utveckla sin avkodningsförmåga och stavning. Under åren har Kalle i perioder fått insatser med upprepad läsning.

För att rikta avkodningsträningen mot Kalles svårigheter och utveckla den ortografiska förmågan bör morfologiska färdigheter uppmärksammas i lästräningen, då förmågan att nyttja dessa underlättar avkodningsprocessen. Exempel: *gardin*, *gardiner*, *fotboll* (fot+boll). Detta kan bland annat uppmärksammas i insatserna där Kalle i perioder får träna läsflyt, genom upprepad läsning.

Vidare kan en kombinerad läs- och stavningsträning förstärka den ortografiska förmågan och utveckla både läsningen och stavningen. Förslagsvis kan dubbelteckning, supradentaler och annan ljudstridig stavning (j-ljudet) behandlas genom ett strukturerat arbete där läslistor och diktamen ingår i undervisningen. Genom att träna på att läsa orden korrekt högt kan den ortografiska läsningen utvecklas och i sin tur bidra till att utveckla stavningen. Insatsen bör ske intensivt under en period enskilt eller i liten grupp.

Kalle bör även ges möjlighet att utveckla sitt skrivande. I första hand bör undervisningen fokusera på meningsnivå: att utveckla meningsbyggnaden (skriva varierande meningar som börjar på olika sätt) och att använda stor bokstav och punkt korrekt.

Kalle använder rättstavningsfunktionen på datorn. Kalle bör även fortsättningsvis ges möjlighet att nyttja stavningsprogram. Att få se förslag på stavning ortografiskt kan underlätta skrivandet och hjälpa honom att uppmärksamma stavningen.

Inför årskurs fyra då texternas omfattning ökar bör Kalle om behov finns ges möjlighet att lyssna på ljudfiler i ämnen som svenska, so/no, engelska och matematik.

6. Kompletterande testning och återtestning

Arbetslaget får under ett analysmöte tillsammans med speciallärare, ta ställning till hur de förslag som antas ska implementeras och utvärderas. Extra anpassningar ska dokumenteras i den individuella utvecklingsplanen och följas upp efter överenskommen tidsperiod. Utvärderingen avgör om anpassningarna ska behållas, justeras eller avslutas. Nya, bibehållna eller justerade anpassningar utvärderas därefter på nytt efter överenskommen tidsperiod.

En överlämning görs till årskurs 4 och mottagande speciallärare. Dessa får avgöra om elevens läs- och skrivefärdigheter behöver kartläggas på nytt.

18. Signatur och

Rapporten är skrivits av Pia, speciallärare inom språk- läs- och skrivutveckling. Pia är Logos-certifierad.

Datum/Stad

Signatur